

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Данильчук О. П.

*студентка факультету філології і журналістики,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Сьогодні в Україні відбувається реформа освітньої галузі, зокрема підходу до вивчення іноземної мови через культурологічні чинники. Згідно з Національною доктриною розвитку освіти (2002 р.), в Україні визначено чіткі пріоритети щодо розвитку освіти, впроваджено довготривалий процес її модернізації з урахуванням сучасних тенденцій суспільства й вимог до системи професійної освіти [5, с. 20]. Поява нових тенденцій на сучасному етапі розвитку країни створює середовище для новаторського підходу до здійснення дидактичного процесу.

Проблема вивчення іноземної мови, що має не тільки освітнє, але й соціальне значення для молодих фахівців, зумовила вибір теми дослідження.

Мета роботи – дослідити сучасний підхід до вивчення іноземної мови на основі культурологічних чинників.

Культура – це невід’ємний складник нації, яка ідентифікує себе як соборну державу. Олександр Беляєв виділяє окреме значення культурологічної освіти: «Культурологічна освіта – це освіта, центром якої є людина, що пізнає і створює культуру через обмін духовними й особистісними цінностями, створюючи твори індивідуальної та колективної творчості». Культурологічний підхід дає можливість розставити нові важливі акценти в навчанні: з отримання освіти “на все життя” (базовість, ґрунтовність, статичність і шаблонність) до здобуття освіти, що відбувається “упродовж усього життя” (динамічність, удосконалення загальної та професійної культури відповідно реалій, які постійно змінюються) [2, с. 29].

За словами дослідниці Єлени Жукової: «Необхідною умовою вирішень історичної задачі виховання покоління молодих людей, які володіють толерантністю, несуть добро у світ, поважають права людини, позитивно й успішно інтегруються в сучасне суспільство, є процес формування високої гуманітарної культури особистості» [4, с. 8].

Доведений факт, що кожна культура знаходить своє відображення в мові. Наталія Кудрявцева зазначає, що в сучасній етнолінгвістиці питання про зв’язок між мовою і культурою, народними звичаями, традиціями, а також народом чи нацією пов’язане із важливістю мовної позиції, яка відіграє провідну роль у її відношенні до різноманіття культурного розвитку та національних особливостей [6, с. 115].

Ю. Бойчук вважає, що культурологічний підхід зумовлений тісним зв'язком людини з культурою, зокрема як системою цінностей. Особистість містить у собі частину народності й розвивається на основі засвоєної нею культури. Ба більше, людина збагачує її, надає самобутності, стає творцем нових елементів культури своєї держави. Таким чином, освоєння культури як системи цінностей є розвитком самої людини та її становлення як творчої особистості [3, с. 121].

Викладач іноземної мови повинен виробити в свідомості студентів поняття про нові предмети і явища, які не мають аналогів ні в їхній культурі, ні в їхній мові.

Існує також національна культурна специфіка вербальної та невербальної поведінки мовців: що в одній може виражатися засобами мови, в іншій – жестами чи мімікою. За словами Олександри Курило, вербальні та невербальні аспекти володіють певними культурологічними функціями. Зокрема словесні передають чисту інформацію, а невербальні – ставлення до партнера. Але розглядати їх потрібно разом, адже вони підсилюють взаємодію між співбесідниками. Важливо вміти читати (розуміти) невербальні сигнали співрозмовника, оскільки вони несвідомі. Поєднуючись з вербальними засобами, вони показують реальну картину ситуації мовлення [7, с. 117].

Варто зазначити, що професійна діяльність молодих фахівців залежить не тільки від володіння іноземними мовами, але й від опанування мовленнєвого етикету, особливостей культури країни, національних стилів спілкування, основ міжнародного етикету [1, с. 224].

Згідно із загальноєвропейськими рекомендаціями щодо мовної освіти, навчання іноземної мови ґрунтується не на знаннєвому накопиченні інформації, а на спроможності реалізації потенціалу іншомовного спілкування.

Найефективнішими виявилися завдання, де поєднувалися знання, уміння й навички з інформацією культурологічного характеру, до складу якої входять ознайомлення зі способом життя, стилем, мисленням, особливості вербального та невербального спілкування.

Отже, основним завданням викладача іноземної мови є запровадити навчання, що відбуватиметься паралельно з опануванням національної культури країни, мову якої вивчають. Це є однією із необхідних умов для досконалого читання, грамотного письма та конструктивної комунікації з носіями мови.

Література:

1. Байбакова О. О, Козубовська І. В. Деякі аспекти крос-культурної комунікації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2014. №34. С. 223-225.
2. Беляев А.В. Формирование ключевых компетенций в образовательном процессе. Проблемы обеспечения целостности образовательного процесса: материалы научно-практической конференции (апрель, 2004). Ставрополь: Издательство СГУ, 2004. С.27-31.

3. Бойчук Ю. Д. Культурологічний і аксіологічний підходи до формування еколого-валеологічної культури студентів педагогічних навчальних закладів. *Вісник НТУУ «КПІ»*. 2009. № 3. С. 121-125.

4. Жукова Е. Д. Гуманитарная культура личности: динамика развития понятия. *Муниципальное образование: инновации и эксперимент*. 2015. №5. С. 7-10.

5. Ільчишин Н. М. Культурологічний підхід до вивчення іноземної мови. *Вісник НУ «Львівська політехніка»*. 2007. №586. С. 20-24.

6. Кудрявцева Н. С. Ідеї О. Потебні в аспектах гіпотези лінгвістичної відносності. Система і структура східнослов'янських мов. НПУ ім. М. П. Драгоманова. 2011. №3. С. 115-120.

7. Курило О. Й. Вербальні та невербальні аспекти культури спілкування. *Молодий вчений*. 2017. №43. С. 114-117.

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ФАКТОР ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Дмитрук Х.А.

*студентка факультету іноземних мов
кафедри теорії і практики перекладу,
Тернопільський національний педагогічний університет
мені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Сьогодні у глобальному світі майже не можливо здійснювати професійну діяльність без знання іноземної мови. Наша нова реальність вимагає від нас постійного розвитку та вдосконалення, щоб слідувати масштабним інноваційним технологіям. Наслідками глобалізаційних процесів стали тісні взаємини між різними державами, міжнародний поділ праці та міграція у масштабах усієї планети. Безперечно відбулось тісне зближення та обмін ресурсів між різними країнами світу. Зросла велика потреба міжкультурної комунікації та подальше її використання можливе тільки через досконале володіння іноземною мовою бо саме вона забезпечить взаємопроникнення різних культур. Ці світові тенденції спричинили появу та винайдення необхідності розробки нових підходів, методів та форм вивчення іноземної мови. Найголовніше, що зросла вагомість мовної особистості та ми маємо змогу спостерігати за тенденцією оптимізації навчального процесу у сфері викладання. Сьогодні в Україні здійснюється реформа освіти та підходу до вивчення мови. Відбувається пошук нових інформаційних та прогресивних засобів навчання та освіти. Враховується значення особистісного потенціалу майбутнього спеціаліста та акцентування його ролі у суспільному прогресі. Існує тісний зв'язок і взаємозалежність викладання іноземних мов та міжкультурної комунікації. Мова – це не тільки джерело комунікативної діяльності, але й засіб пізнання, формування, передачі думок, вираження